

N°2 JUNI 2025

patos

ETT MAGASIN
OM SMÅTT & STORT
I TROLLHÄTTAN
ODR SAMHÄLLSINFORMATION

DAGSUTFLYKT
TILL SOMRIGA
KYRKOR

JOHAN ÅKESSON

En landskapsarkitekt i Skogslunden

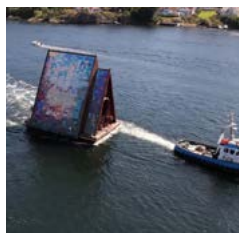

Svenska
kyrkan

4

Kvinnor i beredskap
Intresset för Lottakären
ökar i Trollhättan

17

En kyrka på havet
Håpets katedral besöker
Västkusten i sommar

8

Pia planerar för kyrkoval
Sex nomineringsgrupper
ska styra via 29 lokala mandat

20

Välkommen som följeslagare
Nu behövs fler volontärer som
vill hjälpa äldre Trollhättebor

10

Hitta lugnet i regnet
Ge boken, filmen eller
sällskapsspelet en chans

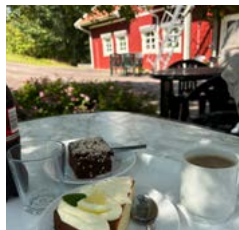
24

Håjums nya landskap
Landskapsarkitekten Johan
Åkesson har skissat vägen framåt

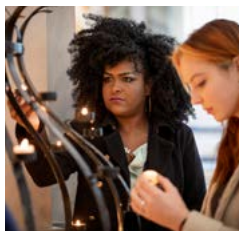
12

Sommarkryss & pyssel
Den perfekta avkopplingen
med chans att vinna rättvist

28

Sommaren med kyrkan
Konserter, caféer och
pride i välfyllt kalendarium

14

Jesus väcker nyfikenhet
Intresset för Svenska kyrkan
ökar, särskilt bland unga

32

Vi finns där hela tiden
Svenska kyrkan är mer än
söndagens gästjänster

ATT SÖKA DET HÅLLBARA

I OKTOBER FÖRRA året kom artisten Joakim Thåström ut med en ny låt. Titeln är "Majestätiskt". I texten anar vi den inre resa han gjort sedan tiden med gruppen Ebba Grön i slutet av 1970-talet. I en del av låten sjunger Thåström:

"JAG KUNDE INTE bry mig mindre om allting som var viktigt igår. Snart börjar mässan. Väl därinne kommer allt det goda. Och jag ser en ledig stol. Hon sträcker fram handen och säger: Jag vet inte vad du tror, men en sak är säker: Du måste lära dig att ta emot".

SAMTIDIGT SOM TEXTEN säger något om Thåströms egen utveckling, säger den också något om den tid vi lever i. Den är omtumlande på många sätt. Europa och världen genomgår en snabb och genomgripande förändring. Tidigare självklarheter bryts upp och frågorna om vad som ligger framför oss är många. Generation Z, de som är födda mellan 1995 och 2012, har avslöjat de äldre generationernas fokus på yta och konsumtion. De har satt fingret på den livsstil som många gånger handlar om att äga, konsumera och kassera.

ATT SÖKA DET hållbara och långsiktiga gäller inte bara i de materiella frågorna. Det gäller även livets djupdimensioner. Nyligen har många av Trollhättans ungdomar konfirmerats i någon av stadens kyrkor. Året som konfirmander har varit just en resa in i livets djupare skikt. Är tillvaron större än det vi ser och hör? Får jag lov att vara den jag är? Vad betyder det att tro på Gud? Vad menar Jesus när han säger: "Följ mig?"

OCH FÖRRESTEN - de frågorna bär ju inte bara konfirmanderna på. De bär vi ju på allesammans. Till oss alla som ibland fastnar i våra egna tankar har jag ett tips:

"SNART BÖRJAR MÄSSAN. Väl därinne kommer allt det goda. Och jag ser en ledig stol. Hon sträcker fram handen och säger: Jag vet inte vad du tror, men en sak är säker: Du måste lära dig att ta emot".

JAG ÖNSKAR DIG en riktigt fin sommar!

HENRIK TÖRNQVIST
Kyrkoherde
Trollhättans församling

SKRATT OCH ALLVAR NÄR LOTTORNA LÄR BEREDSKAP

Hon var bara 16 år när hon gick med i Svenska Lottakåren, som är en av 18 frivilliga försvarsorganisationer i Sverige. Nu märker Lottakårens ordföranden i Trollhättan hur intresset ökar för beredskapsfrågor. Fler vill veta mer om hur vi var och en kan bidra till samhällsfunktioner i händelse av krig.

– Vi erbjuder utbildningar med både civil och militär inriktning, berättar Mari Andréasson, som tillsammans med övriga i styrelsen nu äntligen hittat en egen samlingslokal.

SVENSKA LOTTAKÅREN BE-STÅR av drygt 70 lokala Lottakårer för kvinnor i alla åldrar som vill bidra till ett säkrare och tryggare samhälle. Förebilden när Lottakåren grundades 1924 var Finlands Lotta Svärd-rörelse. Det var en frivillig kvinnoorganisation som verkade till förmån för Finlands försvar och verkade officiellt från 1920 till avslutet av andra världskriget 1944, då omkring 200 000, finskor var medlemmar. Organisationens namn Lotta Svärd kommer från en av personerna i Finlands nationalskald Johan Ludvig Runebergs diktverk Fänrik Ståls sägner, som behandlar kriget mellan Sverige och Ryssland 1808–1809. Det är också därför Svenska Lottakåren så småningom fick sitt nuvarande namn.

Organisationen firade 100-årsjubileum 2024 och dess funktion har blivit alltmer uppmärksammas till följd av Rysslands angrepp på Ukraina och det försämrade säkerhetsläget i Europa.

– Det är ju en tråkig anledning i sig, men Lottakåren grundades för att även vi kvinnor skulle kunna ta en aktiv roll i försvaret, även om vi förr inte tilläts göra den ordinarie militärtjänstgöringen inom försvarsmakten, påpekar Mari, som till vardags jobbar som verksamhetschef inom Svenska kyrkan Trollhättan och ansvarar bland annat för Gräsvikens kurs- och lägergård.

– Jag började här 2009 efter att ha varit 27 år på Saab i olika roller. Flera av de befattningarna fick jag tack vare min erfarenhet och utbildningarna inom bland annat ledarskap som jag gått inom Lottakåren, berättar hon.

Som 16-åring såg hon en tidsningsannons om Lottakåren. Det väckte hennes intresse.

– Jag var intresserad av att utbilda mig inom militären, men jag var ju för ung då. Så jag gick med i Lottakåren och valde att utbilda med inriktning mot flygvapnet. Idag är jag krigsplacerad inom flygvapnet, berättar Mari, när hon och styrelsekollegan Viktoria Martinsson visar kårens nya hemvist på andra våningen på Österlånggatan. Här hyr de in sig hos IOGT-NTO-föreningen.

– Det känns gott att ha en fast punkt att samlas på för

styrelsen och andra aktiviteter, säger Viktoria, som till vardags är chef för mammografin inom NU-sjukvården.

DET VAR 2016, efter att kåren blivit utsedd till Årets Brobyggare i Trollhättan för sitt samarbete med Syriska Kvinnohuset, som Viktoria tog steget och blev medlem efter att ha läst om kårens initiativ.

– Det var ett så bra samarbete. Och just att stärka varandra som kvinnor brinner jag mycket för. Jag har alltid vetat att Lottakåren funnits, men hade nog den gamla bilden av

”
**LOTTAKÅREN GRUNDADES FÖR ATT
ÄVEN VI KVINNOR SKULLE KUNNA
TA EN AKTIV ROLL I FÖRSVARET**

Svenska Lottakårens klassiska sköld har funnits med sedan starten 1924.

”

IDAG ÄR MÅNGA LITE NONCHALANTA OCH TROR ATT NÅGON ANNAN SKA TA HAND OM OSS OM NÅGOT HÄNDER

att det bara var uniformerade kvinnor som stod och serverade ärtsoppa i fältkök. Sedan jag gick med har jag gått många olika utbildningar. Bland annat med fokus på beredskap och hur du som enskild individ kan förbereda dig för en kris eller i värsta fall ett krig. ”Var beredd i stället för att vara rädd”, tycker jag är ett bra uttryck som vi ofta använder. Vi har alla ett ansvar för det, påpekar Viktoria.

GENOM HENNES JOBB i vården är hon också redan krigsplacerad där, med tydligt angivna arbetsuppgifter.

– För bara några år sedan var det ju inte samma fokus på beredskapsfrågorna. Även om du går med som Lotta kan du göra skillnad, även om du inte tecknar ett civilt eller militärt avtal om krigsplacering, säger Viktoria.

När Mari Andréasson började fanns det både Trollhättans Armélottakår och Trollhättans Flyglottakår. Idag är det en gemensam förening med cirka 80 medlemmar. Antalet är på stabilt uppåtående.

– Vi erbjuder många olika utbildningar inom bland annat ledarskap. Vi blir också ofta in-

bjudna av exempelvis bostadsrättsföreningar och pensionsföreningar och pratar just om beredskapsfrågor och hur du klarar vardagen om exempelvis vatten och avlopp plötsligt inte fungerar. Målet är att var och en ska veta hur man klarar sig i minst två veckor utan allt det som vi tar för självklart i vardagen, berättar Mari.

INOM LOTTAKÅREN ANORDNAS också mycket andra träffar med olika teman. Allt från bowlingkvällar till kaféer och studiebesök vid F7 Sätenäs Flyglottilj.

Lottakåren i Trollhättan har nu fått tillgång till en lokal på Österlånggatan. Där träffas Viktoria Martinsson (t v), Mari Andréasson och övriga i styrelsen och planerar en växande verksamhet.

Det här är Svenska Lottakåren

Svenska Lottakåren firade 100-årsjubileum 2024. Det är Sveriges största frivilliga försvarsorganisation för kvinnor och en av 18 svenska frivilliga försvarsorganisationer. Kåren är en viktig del av Sveriges totalförsvar.

Försvarsmakten ser också Lottakåren som en särskilt viktig verksamhet för att få in fler kvinnor i försvaret. Målet är att skapa engagemang, utbilda och nätverka för fred, demokrati och mänskliga rättigheter och bidra till ett säkrare och tryggare samhälle. Som Lotta kan du också utbilda dig själv inom flera områden. Alla kvinnor, oavsett ålder, som är folkbokförda i Sverige eller är svensk medborgare kan bli kårmedlem.

Riksförbundets ordförande är av praxis en kvinnlig ledamot i riksdagens försvarskommitté och väljs vid riksstämman som hålls vartannat år. Lottaöverstyrelsen är organisationens högsta beslutande organ mellan riksstämmorna och består utöver ordföranden av rikslottachefen, de två vice ordföranden, ledamöter och generalsekreteraren. Varje ledamot i överstyrelsen har ansvar att vara kontaktperson mot ett antal av de drygt 70 lokala kårer som finns runt om i landet.

Namnet Svenska Lottakåren är inspirerat av Lotta Svärd-rörelsen i Finland, som verkade till förmån för Finlands försvar 1920–1944.

**Bli en Lotta,
du också!**

– Den sociala biten och gemenskapen är en viktig del även i vår förening, framhåller Mari, som fått vänner för livet över hela Sverige tack vare sitt engagemang.

ATT EFTERFRÅGAN PÅ utbildningar och information har ökat råder inget tvivel om.

– I höstas anordnade vi bland annat en utbildning i Nato-kunskap som var väldigt intressant, berättar Viktoria.

Hon lyfter två Lotta-kurser som ger en bra grundkunskap inför en krissituation.

– Det är ”När det oväntade

händer” och ”Sköt dig själv”. Det handlar om just beredskap i hemmet och vad du gör om inte ström, vatten eller avlopp fungerar. Idag är många lite nonchalanta och tror att någon annan ska ta hand om oss om något händer, men det funkar inte så. Och allt går faktiskt inte att lösa med mobilen i en krissituation.

FÖR YNGRE TJEJER som inte fyllt 18 år och är intresserade av Svenska Lottakåren finns en särskild Rookie-utbildning.

Där lär du dig bland annat ledarskap och får veta mer om hur det svenska försvaret fungerar. Teori och praktik kombineras och du får bland annat lära dig exercis, och sjukvård samt tillbringa två dygn i fält med tältning. ♥

TA CHANSEN ATT PÅVERKA SVENSKA KYRKANS UTVECKLING

Nu är det klart vilka sex lokala nomineringsgrupper som ställer upp i kyrkovalet i Trollhättans församling 2025. Du som är 16 år och medlem i Svenska kyrkan kan vara med och rösta lokalt, i stiftet och nationellt.

TEXT: ERIK TORSTENSSON FOTO: ERIK TORSTENSSON/JOHANNES FRANDSEN, IKON

DEN 8-21 SEPTEMBER är det kyrkoval igen. Det brukar ibland kallas för det glömda valet, men faktum är att det betyder mycket för alla i Sverige, och inte bara för allt det som sker inom kyrkan. Förutom alla olika typer av gudstjänster; inklusive dop-, konfirmation-, vigsel- och begravningsgudstjänster och alla sociala insatser, så ansvarar Svenska kyrkan också för begravningsverksamheten. Det gäller alla invånare, oavsett religionstillhörighet.

NÄR DU RÖSTAR i kyrkovalet är du med och påverkar hur resurserna fördelas och kyrkans fortsatta utveckling både nationellt, regionalt och lokalt.

– De senaste två valen 2017 och 2021 har valdeltagandet legat på drygt 16 procent av de röstberättigade i Trollhättans församling, säger chefssekreterare Pia Fogelberg vid församlingens Administrativa enhet.

Årets nomineringsgrupper, som partierna kallas inom kyrkan, har i år utökats med Vänstern i Svenska kyrkan. Så totalt blir det sex nomineringsgrupper, som medlemmarna kan rösta på lokalt.

– En annan nyhet är att antalet ledamöter i kyrkofullmäktige kommande mandatperiod minskas

från 35 till 29. Antalet röstberättigade har sjunkit något i församlingen till drygt 19 200. Är det under 20 000 så är minsta antalet ledamöter 25 istället för 35. Utifrån det har Kyrkofullmäktige beslutat om 29 ledamöter de kommande fyra åren, förklarar Pia.

Du kan förtidsrösta med start redan 8 september. Kyrkans hus håller öppet för förtidsröstning varje dag och fler platser för förtidsröstning erbjuds närmare valdagen.

– Vi satsar extra mycket på förtidsröstning i år och kommer också att ha olika event för att uppmärksamma valet lite extra, berättar Pia.

Ett 40-tal valarbetare kommer att hjälpa till på själva valdagen, då fem vallokaler är öppna 12–20.

Det har varit en intensiv planeringsvår inför kyrkovalet för Pia Fogelberg, valansvarig i Trollhättans församling. Men nu är det mesta på plats inför valet 8-21 september.

3 277 personer, motsvarande drygt 16 procent av alla röstberättigade, deltog i kyrkovalet i Trollhättan senast. Det var ungefär samma nivå som 2017, då deltagande ökade med 6 procent jämfört med 2014.

FÖLJANDE NOMINERINGSGRUPPER STÄLLER UPP I VALET TILL KYRKOFULLMÄKTIGE I TROLLHÄTTAN 2025:

Arbetarpartiet Socialdemokraterna: socialdemokraterna.se

Frimodig kyrka: frimodigkyrka.se

POSK (Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan): posk.se

Sverigedemokraterna i Svenska kyrkan: trollhattan.sd.se

Vänstern i Svenska kyrkan: visk.info

Öppen kyrka – en kyrka för alla: oppenkyrka.se/trollhattan

Sex nomineringsgrupper ställer upp i kyrkovalet i Trollhättan 2025, då 29 platser i Kyrkofullmäktige ska fördelas inför mandatperioden 2026–2029.

En röst i
kyrkovalet
är en röst för
demokratin!

I kyrkovalet får man rösta från det att man fyllt 16 år och är medlem i Svenska kyrkan. Genom att rösta är du med och påverkar utvecklingen av kyrkans många olika verksamheter.

Lokalt

Kyrkofullmäktige:
29 ledamöter

Du väljer till kyrkofullmäktige i Trollhättans församling. Kyrkofullmäktige är kyrkans motsvarighet till kommunfullmäktige. Under kyrkofullmäktige finns kyrkorådet som är församlingens styrelse.

Regionalt

Skara stiftfullmäktige:
71 ledamöter

Svenska kyrkan är indelad i 13 stift. Stiftfullmäktige är stiftets högsta beslutande regionala organ och kan organisatoriskt jämföras med Västra Götalands regionfullmäktige. Trollhättans församling ingår i Väne valkrets som sammanlagt har 9 ledamöter i stiftfullmäktige.

Nationellt

Kyrkomötet:
251 ledamöter

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ med 251 ledamöter. Det sammanträder två gånger per år och beslutar om kyrkans gemensamma och övergripande frågor. Skara stift har 16 ledamöter i Kyrkomötet.

RYTMEN AV ETT REGN GÖR DIG MER AVSLAPPNAD

Med sommar och semester i antågande är det såklart sol och värme alla önskar. Eller? Några regniga dagar kanske öppnar upp för lite andra aktiviteter och väcker bland annat läslusten hos en del. Och badlusten! Värme i kombination med regn gör ju dessutom att tillgången på svamp ökar. Hos Sveriges förste rymdfarare Christer Fuglesang, som gästade Brittias Salong i slutet av april, åker sällskapsspelen gärna fram när solen försvinner. Plus böckerna såklart. Christer har ju själv skrivit barnböcker om just rymden.

När det regnar så minskar lufttrycket samtidigt som luftfuktigheten ökar. Den kombinationen bidrar till ett mer avslappnat tillstånd i kroppen, så varför inte unna dig en extra tupplur?

CHRISTER FUGLESANG

– Regniga dagar brukar jag passa på att bara vara hemma och ta det lugnt. Då läser jag gärna en god bok och så tycker jag att det är kul att spela spel.

ELIN THURHAGEN

– Om det regnar sitter jag gärna i soffan med en god kopp te. Gärna Earl Grey, som är mitt favoritte! Och så läser jag en god bok, gärna en spännande deckare. Man kan också passa på att göra saker som man inte är så sugen på att göra när det är varmt. Typ städa eller så.

MAARIT LARINEN

– Jag öppnar gärna fönstret så att jag hör regnet och kan känna den där underbara doften av sommarregn. Sen tar jag fram en bra bok och sätter på en god kopp kaffe. Det är härligt!

JESSICA PETERSSON

– Är det regnigt ute brukar jag pyssla inomhus och bland annat plantera om växter. Och så umgås jag med familjen.

JULIA NYLÉN

– Då är jag och barnen hemma och tändar ljus, spelar spel eller kollar på film. Kanske tar vi på oss regnkläder och åker och metar i Gravlången. Vi tar med fika och har mysigt. Fiskelyckan är inte alltid så stor, men vi har fått mört i alla fall.

SOFIA WAHLSTRÖM & SONEN SAM

– Vi bakar och bygger kojor hemma. Och vill barnen gå ut i regnet och plaska så får de gärna det, såklart. Eller så gör vi en utflykt till exempelvis Innovatum.

VIOLET KARLSSON

– Jag badar gärna när det regnar. Om det inte är risk för åska, så tar jag gärna ett dopp i regnet vid stugan i Gaddesanna. Det är härligt! Och ännu bättre om jag är helt ensam.

JOHANNA JOHANSSON

– Oftast kollar jag film på Netflix och hänger med kompisar. Det kan vara gott med lite godis eller chips också, och bara ta det lugnt.

BRITT-MARIE HALLENBERG

– Jag går ut i skogen och letar efter de första sommarkantarellerna. Och så är det skönt att bara sätta sig och läsa en bok, som man inte riktigt hinner med annars. Att träffa kompisar och ta en fika är också trevligt. Jag som har "seniorbiljett" kan åka gratis tåg från Vargön till Vara och gå på Café Nordpolen.

EN DAG PÅ STRANDEN!

Kasta om bokstäverna och rita ett streck till rätt bild.

SLAGS

RAPAOLLS

LOTTSDANS

BARKAB

TÅBSGELE

EMOLN

DALBLOB

TOLLSOS

**FÖR DIG UPP TILL 12 ÅR! MEJLA LÖSNINGEN TILLSAMMANS
MED DITT NAMN OCH DIN ADRESS SENAST 15 AUGUSTI.**

ANGE "BARNPYSSEL" I ÄMNESRADEN.

Först dragna rätta svaret ger två biobiljetter. Därefter ger de följande fem rätta svaren var sitt presentkort á 100:- i Fair Trade Shop.

Vinnare från Patos nr 1 2025

Barnkorsord

1:a pris Biobiljetter:

Meja Persson

2:a pris – 100 kr Fair Trade Shop:

Andrea Haglund, Emil och Simon Reimertz,
Sigrid Lindén, Ellie Bernsand, Viggo Nilsson

Patoskrysset

200 kr Fair Trade Shop:

Tomas Ryrå

100 kr Fair Trade Shop:

Pamela Lidström Johansson, Bertil Hellström,
Ann-Christin Sallander, Solweig Svensson

Samtliga vinnare har meddelats.

SOMMAR- KRYSSET

Kryssa rätt och vinn ett
presentkort värt 200 kr hos
Fair Trade Shop i Trollhättan.

Lös krysset, fyll i nyckelbokstäverna som
bildar ett ord i raden under korsordet och
skicka in det till oss. **Bland de rätta svaren
drar vi en vinnare** av ett presentkort värt
200 kr och fyra vinnare av ett presentkort
värt 100 kr från Fair Trade Shop, Kyrkans Hus.

Rätt svar i förra numret: CITRUS

15 AUGUSTI

VILL VI HA DINA LÖSNINGAR

Skicka via mejl:

patos@svenskakyrkan.se

Skicka med post:

Svenska kyrkan Trollhättan, Patoskrysset
Box 161

461 24 Trollhättan

Märk kuvert/vykort med

"Patoskryss"

Lämna in ditt svar:

Kyrkans Hus, Drottninggatan 42

För att du ska vara med i dragningen
behöver din lösning ha inkommit till
oss senast 15 augusti 2025.

Samtliga vinster hämtas i
Fair Trade Shop, Kyrkans Hus,
Drottninggatan 42, Trollhättan

-Vad ska du ha allt ditt gödsel till? -Till mina jordgubbar.							KRYDD-STARKT TILLBEHÖR	AVVERKAS DET GRE-NAR PÅ	DEN RÖR SIG UPP OCH NER	KAN CP VARA EN FORM AV	DE ÄR SALTÅ POPULÄR TRILOGI		FIRAS 30 DECEMBER ELLER DEL AV MATCH
							YRKE EL-LER STEKT MATRÄTT						
							ASKAR EL-LER SLÅR	FÖRFÖLJT SKÄLVER ELLER ÄNGSLAS					
							TJEJ-KOMPIS						GILLAR GAMAR
										4			
							FISK EL-LER SES I SÅR		SKINN OCH STÄLLA UPP EL-LER TUR	BRA PLATS VERKA & BRUKAR KIRURG			
ANVÄNDER DROGER	FINSK PÅSKRÄTT	LOCK-ATS IN	SKOL-ÄMNEN	GER PROG-NOSER	VASS	SKÅR	FLYTER GENOM EN HUVUDSTAD						
TRANSIT							FIRAS 4 JULI	OFRUKT-BART					ÄRVDE PRIVI-LEGIER
			1							PRIVATA ELLER UN-DERLIGA			
KORT FÖR KEEPER ELLER 1005			VAPENDE-LAR ELLER TUPPAR FÖRHÅNGE							KAN SÅS VARA			2
										KVINNLIGT VÅSEN			
TROLLDOM					ANNO DOMINI	NABO ELLER VACKRE	6						
						CHEF	FIRAS 27 JUNI						
SLÅ				VÄLJA ATT INTE GÖRA						ULL OCH BRAGE EL-LER DRAR SÖDERUT	VINDSTÖT SÄTT ATT BETALA & CYKELLOPP		
				FINA									
VERSUS	HAR SE-PARERATS							FJÄLL ELLER BETE					NYHETS-BYRÅ
								DOFT ELLER DANSVISA	FICK FREDS-PRIS 2001				
SAMMAN-HÄNGANDE LAGER AV BOMULLS-FIBER					SKIVA	SLAKT							
						HÖRS BÖNER FRÅN							
UTAN ATT RÖRA SIG DET MINSTA						POKER-HAND							
	TAR TILL SIG KVICKT									LUGNET		5	Korsords-konstruktör: Lars-Göran Ståhl ©

NYCKELORD ▶

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

FLER UNGA NYFIKNA PÅ SVENSKA KYRKAN

Sedan staten och Svenska kyrkan skiljdes åt vid milleniumskiftet har det varit ett jämnt flöde med utträden. Oftast av ekonomiska skäl eller att det inte finns en grundläggande tro. Men nu verkar trenden ha vänt. Det märks inte minst bland ungdomarna.

MEDLEMSMÄTNINGAR SOM GJORTS i Uppsala stift, som omfattar Gävleborgs län, Uppsala län och en del av Stockholms län, har andelen som lämnar Svenska kyrkan tydligt bromsats upp. En förklaring till trendbrottet är sannolikt en känsla av ett ökat behov av trygghet i en orolig omvärld. Fler har också insett att kyrkan är så mycket mer än söndagens gudstjänster.

I undersökningen anges den främsta anledningen vara att Svenska kyrkan fyller en viktig funktion i samhället med sitt stora sociala arbete vilket kommer högst upp på listan. Att kyrkan står för viktiga traditioner och värnar om Sveriges kulturarv rankas också högt upp på listan, medan drygt 20 procent anger att medlemskapet främst är kopplat till en tro.

SAMTIDIGT VISAR

UNDERSÖKNINGEN

att antalet aktiva inträden i Svenska kyrkan ökat betydligt sedan 2020, samtidigt som antalet utträden har minskat under samma period.

Fortfarande är antalet utträden generellt sett fler än antalet aktiva inträden, men glappet är inte alls lika stort som tidigare. Siffor för Uppsala stift visar att även antalet döpta har ökat avsevärt de senaste fyra åren. Tendensen är densamma i hela landet och i Svenska kyrkans senaste medlemsstatistik för 2024 visar det sig att i Västerås stift är det till och med fler som går in i eller återvänder som medlem i Svenska kyrkan, jämfört med de som begär utträde.

Också den senaste trendrapporten bland unga från Ungdomsbarometern pekar på ett uppsving för Svenska kyrkan. Det konstateras bland annat att Jesus ses som en potentiell influencer inför 2025. Enligt trendrapporten anser unga i åldern 15 till 24 att Jesus trendar. Nästan dubbelt så många unga beskriver sig som religiösa nu än för några år sedan, enligt rapporten som 2024 bestod av svar från 17 447 unga svenskar.

JOHANNA GÖRANSSON är livsstil- och konsumtions-expert på Ungdomsbarometern. När rapporten presenterades strax före årsskiftet konstaterade hon och att många unga pratar specifikt om personen Jesus, och inte bara om religion.

- Vår teori är att det följer sociala medierlogiken.

Man är van att lyssna på specifika individer. Det känns som att man projicerar religionen på samma sätt, kommenterade hon då till SVT.

Samtidigt visar Svenska kyrkan en historiskt stor ökning av inträden, just bland unga. Det märks också i tillströmningen av 15-åriga konfirmander. Uppgången är tydlig även i Trollhättans församling.

- Vi har haft en ökning de senaste två åren. I år är det omkring 125 konfirmander som under perioden maj-augusti konfirmeras i Götalundens kyrka, Skogshöjdens kyrka, Lextorpskyrkan och Trollhättans kyrka. För ett par år sedan var siffran runt 75, berättar Anette Melander, församlingspedagog och en av dem som jobbat länge kring konfirmandundervisningen i Trollhättans församling.

ANETTE KONSTATE-

RAR ATT det finns en nyfikenhet på vad Svenska kyrkan egentligen står för och är.

- Det är inte ovanligt att ungdomar idag har

fått en lite skev och kanske inte helt sanningsenlig bild av kyrkan från sina föräldrar, som kanske själva upplevt att kyrkan är något stelt och tråkigt från sin egen konfirmationstid. När våra ungdomar väl tar steget och konfirmeras så är ofta reaktionen att ”det är ju inte alls tråkigt, utan jätteroligt”. Det känns fint att höra och det sprider sig sedan till andra klasskamrater och kompisar, säger Anette.

HON GLÄDS ÖVER att allt fler unga ser kyrkan som en trygg mötesplats, där det ges tid att reflektera och bara få vara. Under våren 2025 samlades bland annat alla konfirmander i Trollhättan i Parkhallen för att se föreställningen ”Snygg, snyggare, utbränd”. Riksteaterns föreställning lyfter hur viktigt är det att bli omtyckt och bekräftad på sociala medier och vilken negativ spiral det kan skapa. Att jaga likes och vilja vara duktig i allt, samtidigt som du bara mår sämre ju mer du försöker att leva det perfekta livet.

- Det viktigaste för oss som jobbar med konfirmanderna är att de ska känna sig välkomna och sedda. Vi finns här med många vuxna för att vi vill visa dem att de är viktiga. Många unga lever med en stor press idag. De känner att de ska

JESUS SES SOM EN POTENTIELL INFLUENCER INFÖR 2025

– Det viktigaste är att konfirmanderna känner sig välkomna och sedda, säger församlingspedagogen Anette Melander.

blir tillräckligt sedd i andra sammanhang, om du inte sticker ut.

– De som går ”medelvägen” i skolan och inte är någon stjärna kanske aldrig riktigt får den uppmärksamheten som alla behöver. Det är lätt att försvinna i mängden när antalet vuxna i skolan inte riktigt räcker till. Det kan påverka självkänslan och få dig att tro att du måste prestera för att vara värd något.

ANETTE MÄRKER ATT det är andra frågeställningar bland konfirmanderna idag än för tio år sedan.

– Det handlar mycket mer om individuella utmaningar. Just med att få ihop det i sin egen vardag när det är så mycket som pockar på uppmärksamhet.

Alla som jobbar kring konfirmanderna i Skara stift har återkommande avstämningar. Anette konstaterar att det ökade intresset genomsyrar såväl stadsförsamlingar som på landsbygden. Samtidigt luckras de geografiska indelningarna upp i konfirmandgrupperna.

– Idag umgås unga mer flexibelt, även utanför skolan eller stadsdelen. Det är något vi ser som positivt och det skapar också fler nya möten och kompisrelationer. ♥

”

VI HAR HAFT EN STARK ÖKNING DE SENASTE TVÅ ÅREN

prestera i skolan och samtidigt finns det så många referenser i sociala kanaler som de speglar sig mot. Det kan påverka självkänslan och egenvärdet under en period i tonåren som redan är lite av en berg- och dalbana, konstaterar Anette, som själv är tonårsmamma.

HON UNDERSTRYKER BETYDELSEN av att det finns fler vuxna runt dig under ungdomsåren, utöver föräldrarna.

– Du har en speciell relation med dina föräldrar och där ingår det att du ibland ska protestera och gå emot. Då är det viktigt att det finns fler vuxna att spegla sig i. Det kan vara inom idrotten, på fritidsgården eller inom kyrkan. För oss handlar det bara om att finnas där och följa med dem på vägen.

Anette ser en risk i att du som ung inte alltid

De 5 vanligaste skälen att vara medlem i Svenska kyrkan:

Kyrkan fyller en viktig funktion i samhället: 67 %

Kyrkan står för viktiga traditioner: 60 %

För att stötta ett viktigt kulturarv: 58 %

Inte tänkt på det: 22 %

Jag är troende: 21 %

Källa: Svenska kyrkans undersökning 2024 till allmänheten, där de som svarade som är medlemmar bland annat fick kryssa i ett eller flera skäl till varför de är medlemmar i Svenska kyrkan.

HÅPETS KATEDRAL: ETT HELIGT RUM PÅ HAVET

En flytande "vägkyrka" passerar Västkusten sommaren 2025, då Håpets katedral ger sig ut på en pilgrimsseglats längs den svenska Bohuskusten. Den är byggd i norska Fredrikstad och har ett skimrande tak tillverkat av återvunnen plast från fisklådor insamlade i Bohuslän.

Katedralen, vars syfte är att sprida hopp om framtiden och lyfta vikten av att tänka på miljön, är byggd som en stavkyrka på en träpråm. Efter fem års arbete stod den klar 2022 och invigdes under pompa och ståt under högtidliga former. Bakom verket står konstnären Solveig Egeland, som med stöd av Norska kyrkan och andra aktörer gick från idé till verklighet.

Katedralen symboliserar samverkan över gränser för hållbarhet och har samlat frivilliga i alla åldrar i hemmahamnen Isegran i Fredrikstad.

– Visionen är att den ska kunna flyttas dit den kan inspirera och engagera, har Solveig Egeland förklarat.

Under sin pilgrimsseglats i sommar lägger den till i Fjällbacka, Uddevalla, Skärhamn, Göteborg och Strömstad.

Under veckorna 33-34 kommer Trollhättans kyrkoherde Henrik Törnqvist att medverka på olika sätt kring Håpets katedral.

– Det känns viktigt att finnas där, då även många Trollhättebor befinner sig på Västkusten under sommaren. Jag ser fram emot många fina möten, säger Henrik.

Målet med turnén utmed kusten är att i samarbete med kommuner, näringsliv, församlingar och civilsamhället visa att vi tillsammans kan bidra till en mer hållbar och rättvis värld i linje med FN:s globala mål. Det handlar i grunden om att bekämpa klimatförändringarna genom en mer hållbar konsumtion och vara mer rädd om våra ekosystem och den biologiska mångfalden. Inte minst måste vi vara mer rädda om livet i havet.

– Det här är ett gemensamt ansvar och inte minst för Svenska kyrkan, som har hållbarhet som ett prioriterat område i allt vi gör. Håpets katedral är ett gott exempel på hur social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet kan samverka tack vara på det sätt som projektet förverkligats och drivs vidare, säger Henrik.

I hamnarna som Håpets katedral angör anordnas konserter, föredrag, samtal, utställningar, pilgrimsvandringar, paddlingar och seglingar.

HÄR STANNAR HÅPETS KATEDRAL I SOMMAR:

31 juli–3 augusti, Fjällbacka

6–10 augusti, Uddevalla

14–17 augusti, Skärhamn

22–30 augusti, Göteborg

4–7 september, Strömstad

Du hittar hela Västkustprogrammet på:

svenskakyrkan.se/goteborgsstift/pilgrimsseglats

Vänd och få fler tips om trevliga sommarutflykter till vackra och kulturrika kyrkor

SJU SOMRIGA UTFLYKTER I ALLA FYRA VÄDERSTRECK

Många kyrkor runt om i Sverige har extra sommaröppet för alla som vill upptäcka kulturarvet på semestern. Med appen Kyrkguiden hittar du lätt landets alla så kallade Vägkyrkor, som ligger lättillgängligt och ofta erbjuder både guidning, servering och andakt. Bland annat besöks Trollhättans kyrka av tusentals turister och förbipasserande varje sommar.

Här är sju tips på dagsutflykter på land, och i alla väderstreck, utöver besöket i Håpets katedral vid nägon av Västkustens hamnar i sommar.

Ladda ner appen Kyrkguiden

Svenska kyrkans app Kyrkguiden hjälper dig hitta till landets kyrkor. I kalendern finns också tider för gudstjänster, konserter och andra evenemang. Du kan också favoritmarkera kyrkor som ligger dig lite extra varmt om hjärtat och markera vilka kyrkor du har besökt eller vill besöka. Appen är gratis och finns för både Iphone och Android.

Karta och info om landets Vägkyrkor finns också på webben:

svenskakyrkan.se/sommarkyrkan

ÖSTERUT ▶

1 S:t Nicolai kyrka, Lidköping: Specialbyggd för orgelmusik

Här finns kyrkorester från 1400-talets senare del, men även fragment av en gravkista av Husabytyp från 1100-talet har påträffats. Kyrkan byggdes om under 1600-talets senare hälft, då Jonas Rudberus var prost i Lidköping. Han var mycket intresserad av orgelbyggeri och kyrkomusik och kyrkan anpassades särskilt till det med ett brett mittskepp, de höga valven, orgelläktaren i väster och de båda musikläktarna i främre delen av kyrkan. Rudberus bekostade orgeln med sina 43 stämmor, som var en av landets största. Detta var under De la Gardies tid. Han åtog sig att förse S:t Nicolai kyrka med västtorn, sakristia, välvning i det inre och "till ett annat och sirligare skick bringa." Arbetet var klart 1695. År 1794 slår blixten ned i kyrktornet som till stor del förstörs och kortas ca 20 meter. Vid stadsbranden 1849 drabbades även kyrkan, men återuppbyggdes omgäende 1850-1853.

2 Varnhems klosterkyrka: Känd för Guillous böcker

Varnhem har alltid lockat turister och fick en ny besökarskara efter Jan Guillous böcker om riddare Arn. Kyrkan

uppfördes ursprungligen som en del av Varnhems kloster. I klosterområdet finns klosterkyrkan, klostermurarna, klostermuséet och örtagården. Strax intill kyrkan finns även Klostersjön, Kata gård, vandringsleder, kafé och vandrarhem. Här kan du vandra under klosterkyrkans månghundraåriga valv, där munkarnas mässor och sånger en gång manade till stillhet och besinnning inför de livsavgörande frågorna. I klosterkyrkans välbevarade romansk-gotiska miljö har Stockholms grundare Birger Jarl och enligt traditionen fyra svenska medeltidskungar fått sitt sista vilorum.

SÖDERUT ▼

3 Ljungs gamla kyrka: Nästan 1 000 år gammal

Den gamla kyrkan ligger ett stenkast från Ljungs kyrka. Idag används den sällan och är endast öppen under sommarhalvåret. Kyrkan uppfördes troligen på 1100-talet eller i början av 1200-talet. Ursprungligen hade den en romansk planlösning med rektangulärt långhus och smalare kor, åtskilda av en triumfbåge. En större reparation ägde troligen rum på 1620-talet. 1729-1733 byggdes koret om och breddades till nuvarande tresidiga form. 1791 målades interiören av den svensktyske kyrkomålaren Johan Henric Dieden,

Ladda ner appen
Kyrkguiden och hitta
dina favoritkyrkor

som flyttade till Uddevalla 1762 och har målat flera Västsvenska kyrkor. Ljungs gamla kyrka övergavs 1904 och blev därefter en ruin. 1919 reparerades och konserverades ruinen under ledning av arkitekten och skaraborgaren Anders Roland. 1937 reparerades och kompletterades ruinen med tak, fönster och dörrar och ytterväggarna fick puts. Åren 1950–1951 återställdes kyrkan efter förslag av arkitekt Knut Nordenskjöld.

4 Surte kyrka: Byggt av sten till gårdesgårdar

Den är ett av Västra Götalands bästa exempel på det tidiga 1900-talets nationalromantiska arkitektur. Kyrkans särskilda kännetecken är fasaderna, med sina naturligt rundslipade stenar frilagda i fasadputs och socklar. Utformningen gör att kyrkan ser äldre ut än den faktiskt är. Stenen till kyrkobygget kördes från överblivna stengårdesgårdar i trakten. Kyrkan kostade 25 000 kronor att bygga och det bekostades med frivilligt insamlade medel. Första advent 1912 stod den färdig efter arkitekt Sigfrid Ericsons ritningar. Ericsson var född i Fritsla utanför Borås och kom att rita många kyrkor i Västsverige. Masthuggskyrkan och även Göteborgs konstmuseum tillhör hans mest kända verk.

NORRUT

5 Skålleruds kyrka: En av Sveriges vackraste

Vid sjön Nären i Dalmland ligger en av Sveriges vackraste kyrkor. Den rödmålade Skålleruds kyrka är en träkyrka, vars äldsta delar är från slutet av 1500-talet. Kyrkan har behållit sin profil och charm, trots fattigdom och hård beskattning under seklers gång. Med drygt 500 år på nacken har den nu mer skönhet än någonsin. Det är den enda kyrkan i Skålleruds församling och den är idag en mycket populär dop- och vigselkyrka, men lockar också många turister. Under 1500-talet låg en annan kyrka på det nuvarande korets plats, men under 1600-talet byggdes kyrkan om och ut och fick nuvarande utformning. Under 2004 genomgick Skålleruds kyrka en inre konservatorisk restaurering.

6 Ödeborgs kyrka: Kors från det lokala järnbruket

Enligt ett gammalt folkligt talesätt ska Ödeborgs kyrka vara byggd före syndafloden. Kyrkan härstammar i sina äldsta delar från 1200-talet. Från början hade den ett rakt korslut, men

kyrkan förlängdes år 1699 och fick då det nuvarande tresidiga korslutet. Ingången, som fanns på sydsidan, murades igen år 1759 och ersattes med en ny ingång på västgaveln. Den tidigare skrangliga klockstapeln blåste omkull under en storm. Korset som kröner tornet det nuvarande tornet, som stod klart 1769, är tillverkat vid Rådanefors järnbruk som upphörde 1892.

VÄSTERUT

7 Uddevalla kyrka: Nyrenoverad centralt i stan

Även kallad Sankt Anna kyrka. Uddevalla kyrka återöppnades lagom till påskhelgen 2025 efter en uppfräschning. Kyrkan har rengjorts och lagats. Den ligger i centrala Uddevalla, strax öster om Kungstorget. Kyrkan fick sitt nuvarande utseende efter stadsbranden 1806, då föregående kyrka förstördes. Uddevalla kyrka är ritad av Gustaf af Sillén, vars inspiration från antikens mästerverk i Rom avspeglas i arkitekturen. Den nya kyrkan byggdes 1810-1814 på murarna av den nedbrunna. På platsen byggdes ursprungligen en korskyrka i sten som stod färdig 1656 och ersatte en tidigare träkyrka.

I KYRKANS TJÄNST · DEL 12

TEXT: ERIK TORSTENSSON | FOTO: JERRY LÖVBERG

Senaste artiklarna i serien:

Patos #3 2024: Kocken Ronnie Levinsson, Gräsviken

Patos #4 2024: Himmel & Pannkaka med pedagogen Robert Samuelsson och musikpedagogen Heta Andreasson

Patos #1 2025: Ekumeni med kristen samverkan lokalt och globalt

ETT STORT HJÄRTA
OCH LITE TID ÖVER?
BLI FÖLJESLAGARE.

Nu söker Svenska kyrkan Trollhättan fler volontärer för att kunna fortsätta utveckla verksamheten Följeslagaren, där äldre kommuninvånare som gått i pension kan få sällskap och hjälp för att exempelvis komma ut och handla eller besöka vårdcentralen.

– Ofrivillig ensamhet är ett folkhälsoproblem. Därför vill vi satsa ännu mer på det här, säger diakonen Louise Sahlin, som samordnar den kostnadsfria tjänsten.

FÖLJESLAGAREN TROLLHÄTTAN VÄNDER sig till alla ålderspensionärer i Trollhättans kommun. Och du behöver inte vara medlem i Svenska kyrkan för att få hjälp. Det handlar i regel om äldre pensionärer som har svårt att klara vardagens ärenden helt på egen hand. Den uppskattade tjänsten, som är helt avgiftsfri för användaren, har funnits sedan 1999 och är ett samarbete mellan Svenska kyrkan och Britta Lundqvist Stiftelse. Stiftelsens ändamål är att ekonomiskt stödja verksamheter riktade till äldre Trollhättebor.

– Följeslagaren har blivit väldigt uppskattat av många som inte har anhöriga, vänner eller grannar med möjlighet att hjälpa dem att komma ut och få gjort enklare ärenden. Risken är stor att det inte blir av om du känner dig osäker på om du har kraften att ge dig ut på egen hand, säger diakonen Louise Sahlin.

Hon koordinerar Följeslagaren Trollhättan, där tanken är att insatserna ska utföras med hjälp av ideella.

– Att förebygga ofrivillig ensamhet är viktigt, eftersom det handlar om människors välbefinnande. Ensamhet är en vanlig anledning till oro och depression och nu behöver vi fler frivilliga för att vi ska kunna svara upp mot det ökade behovet vi ser, konstaterar Louise.

UTÖVER HJÄLP ATT få gjort ärenden eller vårdbesök, så kan Följeslagaren också avlasta dem som vårdar en nära anhörig i hemmet.

– Det är viktigt att våga be om hjälp och vi vet av erfarenhet att det finns många människor

med stort hjärta och lite tid över, som faktiskt vill hjälpa till. Min dröm är att fler pensionärer i hela kommunen ska upptäcka tjänsten och att vi ska ha så många Följeslagare att vi också kan se till att fler äldre kommer ut på olika kultur-

– Under 2024 gjorde vi omkring 200 följeslagarinsatser, berättar diakonen Louise Sahlin.

”
DU FÅR TRÄFFA NYA
MÄNNISKOR OCH
MÖTER MYCKET
UPPSKATTNING.

Kaisa Ellström är en av Svenska kyrkans Följeslagare och hon rekommenderar verkligen uppdraget. – Det ger dig väldigt mycket tillbaka, säger hon. En av många tacksamma användare är Gun Nilsson, som med jämna mellanrum får hjälp.

22

evenemang. Det prioriteras ofta bort av den som inte riktigt har kraften att ta sig dit på egen hand, säger Louise Sahlin.

En av de mer rutinerade Följeslagarna är Kaisa Ellström. Hon har haft återkommande uppdrag i sju år. När hon gick i pension som mellanstadielärare och hennes man blev sjuk kom hon i kontakt med diakonen Katharina Klingborg.

– Jag gick på samtal hos henne och när vi kom in på att jag gärna skulle vilja ha något meningsfullt uppdrag, så berättade hon bland annat om Följeslagaren och trodde att det skulle passa mig. Jag är en person som gärna vill hjälpa andra, så det stämde ju bra, berättar Kaisa.

IDAG HAR HON i snitt ett par uppdrag varje månad, där hon bland annat följer med andra äldre till läkaren eller hjälper till att gå ut och handla. Uppdragen varierar.

– Det ger mig väldigt mycket. Man får träffa

nya människor och möter mycket uppskattning. Det bästa betyget är när någon du hjälpt önskar att just du ska komma tillbaka även vid nästa tillfälle.

Kaisa har även i övrigt en aktiv vardag. Tidigare har hon bland annat suttit med i styrelsen för Naturskyddsföreningen och hon hjälper fortfarande till på föreningens torp Grinnsjö.

– Och så spelar jag boule, går på silverkurs och försöker träna regelbundet. Jag är tacksam över att jag hållit mig frisk och kan vara med på många olika saker, men den dagen jag också behöver lite extra hjälp hoppas jag att det finns bland annat Följeslagare även för mig.

Att vara öppen, inkännande och kunna ta initiativ är några egenskaper som är bra i rollen,

enligt Kaisa.

– Det är en kombination av social kompetens och att vara lite praktiskt lagd. Samtidigt är det alltid viktigt att visa respekt och lyssna av med den du hjälper, för att skapa ett bra samspel.

**SE FILMEN PÅ
PATOS PLAY!**

Scanna QR-koden
med mobilkameran.

”

ATT FÖREBYGGA OFRIVILLIG ENSAMHET ÄR VIKTIGT, EFTERSOM DET HANDLAR OM MÄNNISKORS VÄLBEFINNANDE.

Användaren som bokar en Följeslagare betalar enbart sina egna kostnader för exempelvis buss, färdtjänst, taxi eller läkarbesök. Britta Lundqvist stiftelse bidrar till eventuella omkostnader som den ideella Följeslagaren har. Koordinator Louise Sahlin understryker att Följeslagaren inte ersätter hemtjänstens uppdrag eller andra kommunala insatser.

– Det är en kompletterande tjänst som ska kunna ge lite guldkant i vardagen. Den bygger helt på ideella insatser, där Britta Lundqvist stiftelse finansierar Svenska kyrkans koordinering och följeslagarnas eventuella omkostnader. Majoriteten av uppdragen handlar om att följa med till sjukvårdsbesök och förfrågan kommer ofta via Hemtjänsten, säger Louise Sahlin.

Hon understryker att det inte går att garantera att det finns Följeslagare varje gång någon önskar det.

– Men vi gör alltid vårt absolut bästa för att hjälpa alla som behöver oss. Under 2024 gjorde vi omkring 200 insatser och hade kunnat göra ännu fler om vi haft fler ideella i vår följeslagarorganisation.

Gun Nilsson är en av många användare. Hon bor ensam efter sambon Jans bortgång för tre år sedan. Sviterna efter ett lårbensbrott gör att hon inte kan ta sig ut på egen hand.

– Jag har hemtjänst och vi är ute två halvtimmar i veckan, men det blir så lite. Jag är så otroligt glad över att Svenska kyrkan erbjuder detta, säger hon när vi följer med henne och Kaisa på ett inbokat besök hos fotvården.

– Att ibland också bara få komma ut på stan och handla och besöka marknaden på torget betyder väldigt mycket för mig, säger Gun. ♥

– Att ibland få möjligheten att komma ut och handla betyder väldigt mycket för mig, säger Gun Nilsson.

23

Britta – ett stort hjärta för äldre

Britta Lundqvist Stiftelse grundades 1999, sedan Britta i sitt testamente angav att hennes tillgångar skulle förvaltas med syfte att stödja äldre och behövande i Trollhättans kommun.

Britta axlade rollen som vd i familjeföretaget Lundqvist Byggförvaltning AB efter sin fars bortgång 1965. Då var hon bara 20 år. Hon visade alltid ett stort hjärta för företagets många äldre hyresgäster när de exempelvis drabbades av sjukdom.

Stiftelsens medel utgörs av avkastningen från bolaget och förmedlas bland annat i form av bidrag till Svenska kyrkan Trollhättan, där Brittans pappa Einar under sin livstid hade ett stort engagemang. Bland annat som kyrkvård.

Parkering

Skogslund

Silverträdet

Ekgäntan

SE FILMEN PÅ
PATOS PLAY!

Scanna QR-koden
med mobilkameran.

JOHAN GESTALTAR SKOGENS EGEN LUND PÅ HÅJUM

Skogslunden, Ekgläntan och Silverträdet på Håjums begravningsplats är populära som plats för den sista vilan. De kommande åren kommer området att få en ännu tydligare skogskaraktär med nordisk flora. Bakom den nya skötsel- och gestaltningsplanen står landskapsarkitekten och kyrkogårdsarbetare Johan Åkesson.

– Det är verkligen ett hedersuppdrag, säger 25-åringen med rötterna i Lilla Edet.

EFTER FEM ÅRS studier i Ultuna utanför Uppsala fick han i höstas säsongsjobb inom kyrkogårdsförvaltningen i Trollhättans församling, som ansvarar för Håjums och Götalundens begravningsplatser. Det ledde till en fast anställning och dessutom till uppdraget att gestalta och ta fram en tillhörande skötselplan för området med Skogslunden, Ekgläntan och Silverträdet. Trion ligger som en liten egen oas i utkanten av Håjums begravningsplats och erbjuder också tre olika gravskick där du kan välja graverad natursten, graverad namnplatta eller ett graverat löv i silverträdet. Du kan också sprida askan i naturen och avstå namnplatta helt. Skogslunden har, som namnet beskriver, en tydlig skogskaraktär och bryter lite mot det

typiska utseendet för en begravningsplats.

– Den är väldigt uppskattad, men samtidigt lite svårskött för oss eftersom den är lite spretig i sin utformning. Därför fanns det en önskan att ge den en tydligare karaktär både för att stärka upplevelsen, men också göra det lättare för oss kyrkogårdsarbetare att ta hand om den på ett bra sätt året runt, förklarar Johan.

Han gläds åt möjligheten att använda sina kunskaper som nyutbildad landskapsarkitekt på det här sättet.

– Att få gestalta en begravningsplats känns som ett av de finaste och mest ärofyllda uppdragen du kan få, eftersom här även finns en existentiell dimension. Besökaren ska ges möjlighet till stillhet och eftertanke.

Just att hitta en balans mellan en estetisk

Från ettåringar till perenner

Förutom att Skogslunden formas för framtiden, så ökar också inslaget av perenna växter på Håjums begravningsplats.

– Det handlar både om en mer hållbar plantering och att underlätta skötseln, säger kyrkogårdsarbetaren Ammi Wämmerfors.

Tillsammans med kollegan Sandra Iwarson-Westman har Ammi sett över de allmänna rabatterna på begravningsplatsen där det tidigare planterats säsongsblommor, på samma sätt som vid de flesta gravar med skötselavtal.

– Vi har flera större rabatter, bland annat vid det gamla Metakapellet, där vi nu går ifrån ettåriga växter till perenner. Uppdraget till mig och Sandra har varit att ta fram både vackra och lättskötta växter som dessutom blommar under olika perioder. Målet är att ha blommande perenner från tidig vår till sen höst, berättar Ammi.

Det är ganska stora ytor som nu ”ställs om”. Efter ett noggrant urval har omkring 15 perenna växter, som blommar varje år, valts ut. I slutet av maj inleddes arbetet med att få ner alla nya plantor i jorden. Det blir allt från vårens tidiga förgätmigej till höstsilverax och kärleksört.

– Samtidigt är det viktigt att få en harmoni rent utseendemässigt över året. Det ska vara färger som funkra bra ihop, samtidigt som växterna är olika höga. En balans, helt enkelt, konstaterar Ammi.

Förutom att de perenna rabatterna blir lättskötta över tid, så är en stark anledning till omställningen att skapa en mer hållbar odling.

– Det här blir mycket mer hållbart jämfört med att varje år köpa nya säsongsblommor som slängs när de blommat ut.

harmoni och den praktiska skötseln är en utmaning på olika sätt. Det handlar om både funktioner och växtmaterial och ambitionen är att fortsätta stärka känslan av just svensk skogsmiljö, men samtidigt hitta en ännu tydligare röd tråd som också knyter an även till Ekgläntan och Silverträdet.

– Det ska kännas som en helhet, men ha lite olika karaktär med olika växtlighet, men det ska ändå kännas att det hänger ihop, påpekar Johan.

TILLSAMMANS MED SINA kollegor har han inventerat de tre områdena i detalj och sedan tagit fram ett förslag med riktlinjer, som sedan finjusterats. Förvandlingen sker inte över en natt, utan är en långsiktig förändring där en del växter successivt tas bort och ersätts av andra. Målet är att hela denna delen av begravningsplatsen ska leva året runt, förklarar Johan och pekar mot en del av Skogslunden som står inför lite förändringar.

– Här har vi redan tagit upp en del buskar och ska ersätta med andra växter. Vi vill komma bort från trädgårdskänslan och stärka upplevelsen av skogsmiljö.

Johan och kyrkogårdsförvaltningen har landat i ett antal huvudspår när det gäller de så kallade gestaltningsprinciperna. Det slås fast att det ska vara ”en skogsmiljö av vild och orörd karaktär”.

Själva Skogslunden ska fungera som en grön vägg, som samtidigt öppnar upp sig och upplevs som ett möblerat rum. Entrén till området formas som en pelarsal av tallar och målet är att skapa ett trädbestånd i olika åldrar och i flera skikt, som lever kvar under lång tid framöver.

Träden för de tre områdena i planen domineras av tall, björk och ek, med inslag av sälg, rönn, vildapel och fågelbär. Buskarna domineras av hassel och måbär med inslag av trubbhagtorn, skogsolvon och en. Samtidigt ska mossor, ljung, inhemska perenner, blåbärs- och lingonris bevaras och få breda ut sig på ett naturligt sätt. I den detaljerade skötselplanen slås också fast att oönskade arter som skräppor, tistlar och frösådda träd rensas bort, medan högräset slås minst en gång per år.

JOHAN ÅKESSON är nöjd med planerna. Och det märks när han tar oss med på en promenad utmed slingrande stenmjölsstigar, att han verkligen gillar platsen. Intresset för naturen har alltid varit stort hos honom.

– Jag är uppvuxen på ett lantbruk och alltid levtt

nära naturen. Sedan gick jag estetiskt gymnasium i Göteborg, eftersom jag också alltid gillat det kreativa skapandet. När jag kollade vidare på fortsatta studier efter gymnasiet, så hittade jag lite av en slump utbildningen till landskapsarkitekt och tyckte det verkade vara en perfekt

”

EN BALANS MELLAN EN ESTETISK HARMONI OCH DEN PRAKTISKA SKÖTSELN

kombination. Det valet ångrar jag verkligen inte, säger han.

Han får ofta frågan om vad en landskapsarkitekt gör. Svaret kan i praktiken omfatta väldigt vitt skilda uppdrag.

– Rent krasst handlar det om allt det som finns mellan hus och andra byggnader. Det kan vara att skapa en mysig stadsmiljö eller utveckla omgivningarna kring ett industriområde. Eller som i det här fallet; utforma ett område på en begravningsplats. ♥

GRAVAR MED NATURKÄNSLA

Skogslundens Urngravplats

Gravkvarteren är 15 meter långa. Varje urngrav har en natursten som graveras samt plats för vas med snittblommor och lykta. Gravraderna är placerade i ett rutnätsmönster.

Eggläntans Askgravplats

Gläntan markeras av tre stora runda sektioner omslutna av en stenmur. Varje sektion har en rund bänk i centrum med vacker utsmyckning från Stenebyskolan i Dals Långed. Här finns dedikerade platser för askan samt namnplattor, där namnet kan graveras in.

Silverträdet Askgravlund

Belägen på en berghäll och omgiven av naturmark. Stenbänkarna, silverträdet och stenaltaret är skapat av konstnären Bror Ingemar "Lolo" Funck Andersson. Askans sprids i naturmarken nedanför berghällen. Namnet kan graveras in i ett silverblad i trädet.

KALENDARIUM

TROLLHÄTTANS FÖRSAMLING

FALLENS DAGAR

18-20 JULI

Trollhättans kyrka är öppen fredag - söndag kl 11 - 18.
Fikatältet utanför kyrkan är öppet kl 11 - 18.

MUSIK I KYRKAN

Fredag kl 13 och 16.30. Med Kimmo Tuomaala och Maria Tunhemsäter.

Lördag kl 13 och 16.30. Med Thorgny Skantz.

Söndag kl 13 och 16.30. Med Anton Hasselberg.

MUSIK VID FIKATÄLTET

Fredag kl 14.30. Bettans Boys – Psalmallsång

Lördag kl 11.00. Carls grav – Rock/bluesmusik
kl 14.30. Petras patrask – irländsk folkmusik.

PILGRIMSVANDRINGAR

18 och 19 juli kl 12.30.

Samling vid Trollhättans kyrka. Vi går 45 - 60 minuter
längs med Trollhätte kanal och avslutar i kyrkan.

Middagsbön kl 12.15.

GEMENSAM GUDSTJÄNST PÅ HÅJUMSTUNET

Söndag kl 10.30, ekumenisk gudstjänst i cirkustältet.
Kyrkkaffe serveras efteråt vid kyrkan.

Buss från Skogshöjdens kyrka kl 09.20,
Lextorpskyrkan kl 09.35, Götalundens kyrka kl 09.45,
Drottninggatan nedanför Kyrkans hus kl 09.55.
Buss tillbaka kl 13.30.

MIDSOMMARFIRANDE

I TROLLHÄTTANS FÖRSAMLING

KYRKANS GÅRD STRÖMSLUND MÅNDAG 16 JUNI KL 10-13

Vi klär midsommarstången, dansar och fikar tillsammans. Vi avslutar med en andakt.

KYRKANS HUS ONSDAG 18 JUNI KL. 10-12

Midsommarfirande. Underhållning av Emanuel Karlsson och vi äter midsommartårta.

GÖTALUNDENS KYRKA ONSDAG 18 JUNI KL 10.30 -12

Vi klär midsommarstången, dansar och fikar tillsammans.

LEXTORPSKYRKAN FREDAG 20 JUNI KL 14 - 16

Vi klär och dansar kring midsommarstången, fika, fiskdamm för barn och andakt.

SOMMARCAFÉER & MÖTESPLATSER

Våffelcafé, Götalundens kyrka

Måndagar kl 10.30-12.00. Start 23 juni.

Café, Skogshöjdens kyrka

Tisdagar kl 11-13.

After Beach-café, Lextorpskyrkan

Tisdagar från 17/6 kl 16.00-18.00. Gemenskap, aktiviteter, korv och fika. Andakt.

Sommarcafé, Kyrkans hus

Onsdagar hela sommaren kl 10.00-12.00.
Middagsbön kl 12.00.

Finskt café - Suomalainen kahvila

Torsdagar från 19/6 kl 13.00-15.00 i Lextorpskyrkan.

SOMMARCAFÉ PÅ GRÄSVIKEN

Onsd-lörd kl 12-18 mellan 23 juli-16 aug

Hembakat fikabröd i vacker miljö vid Gräsvikens Kurs- & lägergård vid Öresjö. Vandra i vackra omgivelningar och ta en fika med dopp. Det finns även möjlighet till "riktiga dopp" på den fina badplatsen. Mer information 0520 47 29 69

SOMMARSÖNDAGAR PÅ GRÄSVIKEN

27/7, 3/8, 10/8, 17/8

Gudstjänst kl 15.00 med kyrkkaffe (20 kr) och program.

Bussar avgår kl. 13.45 från Lextorpskyrkan kl. 14.00 från Drottninggatan nedanför kyrkans hus, kl. 14.10 från Götalundens kyrka, kl. 14.25 från Skogshöjdens kyrka. Återresa cirka kl. 17.30.

SOMMARENS GUDSTJÄNSTER

VARDAGS- ANDAKTER OCH MÄSSOR	Onsdagar kl 15	Sjukhuskyrkan NÄL	"Stund för själen" med text och tanke, ton och ljus. Nattvard firas sista onsdagen i månaden.
	Torsdagar kl 18	Götalundens kyrka.	Mässa
MIDSOMMAR- DAGEN 21 JUNI	11.00	Götalundens kyrka	Högmässa
22 JUNI	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	17.00	Skogshöjdens kyrka	Musikgudstjänst
29 JUNI	11.00	Trollhättans kyrka	Regnbågshögmässa
6 JULI	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	11.00	Lextorpskyrkan	Högmässa
	17.00	Götalundens kyrka	Gudstjänst
	17.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
13 JULI	11.00	Götalundens kyrka	Högmässa
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	17.00	Skogshöjdens kyrka	Gudstjänst
	17.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
20 JULI	10.30	Håjumstunet vid Trollhättefallen	Ekumenisk gudstjänst och därefter kyrkkaffe i Trollhättans kyrka
27 JULI	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	11.00	Lextorpskyrkan	Högmässa
	15.00	Gräsvikens kapell	Gudstjänst
	17.00	Götalundens kyrka	Gudstjänst
3 AUGUSTI	11.00	Götalundens kyrka	Högmässa
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	15.00	Gräsvikens kapell	Gudstjänst
	17.00	Lextorpskyrkan	Lekmannaedd gudstjänst
10 AUGUSTI	11.00	Lextorpskyrkan	Högmässa
	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	15.00	Gräsvikens kapell	Gudstjänst
	17.00	Skogshöjdens kyrka	Mässa
17 AUGUSTI	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	11.00	Götalundens kyrka	Högmässa
	15.00	Gräsvikens kapell	Gudstjänst
	17.00	Lextorpskyrkan	Gudstjänst
24 AUGUSTI	11.00	Trollhättans kyrka	Högmässa
	11.00	Lextorpskyrkan	Högmässa
	14.00	Lextorpskyrkan	Finsk gudstjänst
	17.00	Skogshöjdens kyrka	Gudstjänst
	17.00	Götalundens kyrka	Gudstjänst

Gudstjänster annonseras också i TTELA, på vår hemsida: svenskakyrkan.se/trollhattan/det-hander och på Facebook: facebook.com/svenskakyrkantrollhattan

SVENSKA KYRKAN TROLLHÄTTAN UNDER PRIDE

FIKA & FÖRELÄSNING

26 juni i Götalundens kyrka kl 18.00

Mässa följs av fika och föreläsning med Robin Paulonen, diakoniassistent och tidigare förbundsordförande för riksförbundet EKHO.

GÅ GÄRNA MED OSS I PRIDETÅGET!

28 juni från kl 12.00

Som guldspansorer finns vi på plats på Drottningtorget från kl 12.00. Tåget avgår från Drottningtorget kl 14.00.

REGNBÅGSHÖGMÄSSA I TROLLHÄTTANS KYRKA

Söndag 28 juni kl 11.00

BRITTAS SALONG HÖSTEN 2025

Välkommen tillbaka i höst till succén Brittassalong, där vi tillsammans med inspirerande föreläsare och andra gäster får nya perspektiv på livet och vardagen. Brittassalong startar alltid med Afternoon tea. Evenemanget riktar sig till dig över 60 år som lämnat yrkeslivet bakom dig och bor i Trollhättan.

11/9 Charlie Eriksson

En föreläsning som kan rädda liv

16/10 Bea Uusma

Expeditionen – Mysteriet, passionen och modet att våga

13/11 Peder Lamm

Vett och Etikett

4/12 Biskop Ulrica Fritzon

Försoning och liv

Håll utkik efter biljettsläpp på Svenska kyrkan Trollhättans hemsida eller Facebook.

MUSIK I SOMMARKVÄLL

Onsdagar kl 19.00 i Trollhättans kyrka.

DROP IN-DOP 12 JULI I TROLLHÄTTANS KYRKA

Alla är välkomna att döpas; barn, unga och vuxna. I dopet får vi ett löfte om att Gud alltid har omsorg om oss. Det är en vacker och glad tradition, som bjuder in till gemenskap.

Läs mer på: svenskakyrkan.se/trollhattan/dop

SE MER PÅ WEBBEN

Det här är bara ett axplock av alla aktiviteter och evenemang. Allt som händer hittar du på: svenskakyrkan.se/trollhattan/det-hander

TILLSAMMANS VÄXER VI SOM MÄNNISKOR

Bli medlem!
Ring 0520-47 29 00

Alla behöver mötas och att kunna dela tankar och känslor med varandra. Svenska kyrkan finns alltid där för dig. Både när livet känns enkelt och i stunder när det känns motigt och meningslöst. Att vara kyrka är mycket mer än att fira gudstjänst.

Sedan staten och Svenska kyrkan skildes åt 2000 är det valfritt att vara medlem i Svenska kyrkan. Begravningsavgiften är dock obligatorisk för alla som är folkbokförda i Sverige och betalar kommunal inkomstskatt. Avgiften finansierar krematorier, begravningskapell, begravningsplatser och all kyrkogårdspersonal som arbetar med begravningsverksamheten, som staten har givit Svenska kyrkan i uppdrag att hantera.

Som en av 5,6 miljoner medlemmar i Svenska kyrkan bidrar du samtidigt med din medlemsavgift till att människor får ett sammanhang i glädje och sorg, genom hela livet. Kyrkorna kan hållas öppna och fyllas med liv, gudstjänst och konserter och vara

en viktig samlingspunkt dit alla är välkomna. Samtidigt går en stor del av medlemsavgiften till att hjälpa människor i utsatthet här i Trollhättan, i Sverige och ute i världen.

EN STOR DEL AV MEDLEMSAVGIFTEN GÅR TILL ATT HJÄLPA MÄNNISKOR I UTSATTHET

Diakoner, präster, musiker, pedagoger och ideella besöker äldre, driver körer, anordnar verksamheter för förskolebarn och deras föräldrar, erbjuder konfirmandverksamhet, möter utsatta barn och ungdomar och stöttar bostadslösa eller människor på flykt. Det pågår hela tiden, dygnet runt, 365 dagar om året. Välkommen som medlem, du också.

Behöver du någon att prata med?

Vi för inga journaler och har
tystnadsplikt.

Samtalsmottagningen:
0520-47 29 85

Lämna ett meddelande i vår
röstbrevlåda så ringer vi upp.

[svenskakyrkan.se/
trollhattan/samtal](https://svenskakyrkan.se/trollhattan/samtal)

Palveleva puhelin

KUN TARVITSET KESKUSTELU-
TAI KRIISITUKEA

PUHELIN

Joka iltä klo 21-23
020-25 25 00

CHATTI

Torstaisin ja sunnuntaisin
klo 18-20

NETTIKIRJE

Vastaus 24 tunnin
kuluksessa

[svenskakyrkan.se/
palvelevapuhelin](https://svenskakyrkan.se/palvelevapuhelin)

**Ruotsin
kirkko**

Musslan är en kostnadsfri
stödgruppsverksamhet för
barn 7-18 år som har en
närstående med beroendeproblema-
tik eller psykisk sjukdom. Musslan är
ett samarbete mellan Svenska kyrkan
och Trollhättans Stad.

Kontakt: 070-390-86-88
trollhattan.musslan@svenskakyrkan.se

**Svenska
kyrkan**

Svenska kyrkan Trollhättan
Telefon 0520-47 29 00
trollhattans.forsamling@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/trollhattan

Kyrkogårdsförvaltningen
Telefon 0520-47 30 00
trollhattans.begravningsexp@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/trollhattan/kgf